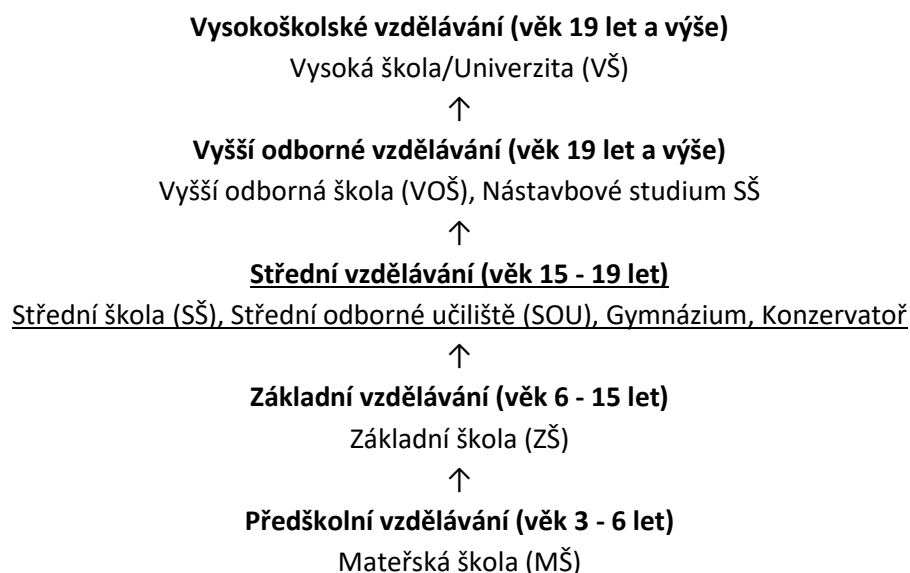

Dopisy a formuláře pro rodiče žáků s OMJ jsou koncipovány tak, aby je mohlo využít co nejvíce škol. Z toho důvodu jsou ve formulářích často na výběr různé možnosti. Je důležité, aby si škola (ředitel/třídní učitel...) materiály prošla a upravila si je dle svých konkrétních potřeb a okolností. Z nabízených možností může škola škrtnat, kroužkovat, nebo části textu z materiálu vymazat. Formuláře pak škola vyplní podle vlastních potřeb. Pozor, pokud budete upravovat text výše uvedeným způsobem, upravte také příslušnou jazykovou verzi pro rodiče.

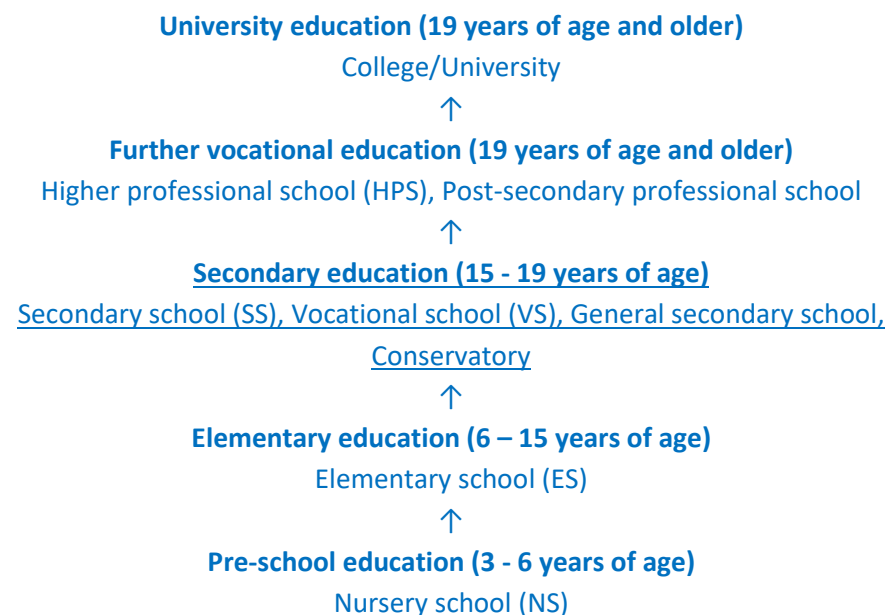
Vzdělávací systém v České republice

Graf znázorňující český systém školství:

Educational System in the Czech Republic

This schema illustrates the Czech educational system:

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Střední vzdělávání - střední školy (SŠ) a učiliště (SOU)

Typy středních škol: **gymnázia**, **střední odborné školy (SOŠ)** a **střední odborná učiliště (SOU)**.

Gymnázia a SOŠ

Gymnázia nabízejí všeobecné střední vzdělání. **Střední odborné školy** poskytují výuku, která se zaměřuje na konkrétní profese (obchodní akademie, střední průmyslové školy, střední zdravotnické školy, apod.). Studium na gymnázium a na SOŠ je zakončené **maturitní zkouškou** a trvá 4 roky.

Součástí maturitní zkoušky je zkouška z českého jazyka a literatury (kterou musí absolvovat i žáci s odlišným mateřským jazykem), matematiky nebo cizího jazyka a minimálně dvou dalších předmětů. Žáci, kteří se za posledních 8 let vzdělávali alespoň 4 roky mimo ČR nebo mají doporučení od pedagogicko-psychologické poradny, mohou mít u maturitní zkoušky úlevu ve formě prodloužení doby konání zkoušky a možnosti využití slovníku.

Dokladem o ukončení vzdělání je **maturitní vysvědčení**. Po úspěšném složení maturitní zkoušky mohou absolventi pokračovat ve studiu na vysoké škole.

SOU

Střední odborná učiliště (SOU) připravují absolventy na konkrétní profese (kuchař, kadeřník, prodavač, truhlář, elektrikář, apod.). Obory na SOU jsou zakončené získáním **výučního listu** a jsou tříleté. Žáci středních odborných učilišť skládají závěrečné zkoušky a úspěšní absolventi získávají **výuční list** jako doklad o ukončení vzdělání.

Na tříleté obory může student navázat dvouletým **nástavbovým studiem** zakončeným maturitní zkouškou.

Přehled středních škol, včetně konkrétních oborů, je na: <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Secondary education – secondary schools (SS) and vocational schools (VS)

Types of secondary schools: general secondary schools (gymnasiums), vocational secondary schools (VSS), vocational schools (VS).

General secondary schools and vocational secondary schools

Gymnasiums provide general secondary education. Vocational secondary schools educate students for particular professions (Business Academies, Technical Schools, Schools of Nursing etc.). These schools are completed with a **school leaving exam called maturita** and last for 4 years.

During maturita students must pass exams from Czech language and literature (students with a different mother tongue are obliged to pass it as well), mathematics, foreign language and at least two other subjects. Students who studied abroad for at least 4 years during the last 8 years, or have recommendation from the PPCC, can have some adjustments during maturita – they have longer time limit and are allowed to use a dictionary.

Maturita certificate is a proof of completing secondary education. After successful maturita, the students can continue to universities or colleges.

Vocational Schools (VS)

Vocational schools prepare students for particular professions (chef, hairdresser, sales assistant, carpenter, electrician etc.). They are completed by passing a final exam and obtaining **vocational certificate** as a proof of their education.

Students who completed 3 year vocational school can continue to **post-secondary professional school**, which is completed by passing a maturita exam.

Here is a list of secondary and vocational schools: <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Podpora žáků bez dostatečné znalosti jazyka

Žáci, kteří přichází do SŠ bez dostatečné znalosti jazyka nebo česky neumí vůbec, mají stejně jako na ZŠ nárok na další podporu v podobě výuky češtiny (až 3 hodiny týdně), ale i na podporu v běžné výuce (např. přizpůsobením výuky, aktivit a úkolů, případně asistentem pedagoga). Žák má také v případě nedostatečné znalosti nebo neznalosti jazyka nárok na přizpůsobené hodnocení a úpravu obsahů vzdělávání. Ty by měla škola zpracovat do Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který rodiče žáka/plnoletí žáci potvrzují podpisem. Žáci mají také nárok na úpravu podmínek při skládání maturitní zkoušky či závěrečné zkoušky.

Podmínkou podpory je návštěva školského poradenského zařízení (Pedagogicko-psychologická poradna/PPP), které dá škole doporučení. Více v části <https://www.inkluzivniskola.cz/jak-muze-byt-podporeno-vase-dite-ve-vzdelavani>.

Přijímací řízení

Pro přijetí na střední školu je potřeba absolvovat **přijímací řízení**. Na maturitní obory se skládají **jednotné přijímací zkoušky** z českého jazyka a literatury a z matematiky. Střední školy mohou mít také vlastní **školní přijímací zkoušky**. Může se jednat o talentovou zkoušku či zkoušku zručnosti, zkoušku z cizího jazyka, zkoušku fyzické zdatnosti apod.

Na tříleté učební obory se přijímací zkoušky většinou nekonají (výjimkou jsou obory s talentovou zkouškou). O přijetí většinou rozhoduje průměr všech známek na vysvědčení za 8. a 9. třídu.

Termín odevzdání přihlášek pro **1. kolo přijímacího řízení** je **1. 3.** Zájemce si v 1. kole může podat dvě přihlášky. Přihlášku si vyplňují zájemci o studium sami. Žákům 9. tříd může pomoci škola a následně ředitel školy potvrzuje vyplněný prospěch na přihlášce. Pokud žák ukončil ZŠ v zahraničí, musí doložit prospěch ověřenými kopiemi vysvědčení, které nechá přeložit do českého jazyka.

Support for students with limited Czech language proficiency

Secondary school students with limited Czech language proficiency or students who do not speak any Czech at all in are eligible to receive Czech language lessons (up to 3 lessons a week) and other forms of support (adjusted schedule, adjusted activities and tasks, assistant teacher). These students are also entitled to adjusted evaluation of their school progress and adjusted curriculum. The school should record these adjustments in the Individualized educational plan, which the parents/adult students should confirm with their signature. Students are also entitled to adjusted conditions when passing a matura or final exam.

To get this support, the child must visit the Pedagogical-psychological counselling center/PPCC) which will make recommendation for the school. More about this in another document dedicated to this issue <https://www.inkluzivniskola.cz/jak-muze-byt-podporeno-vase-dite-ve-vzdelavani>.

Admission procedure

To be accepted to secondary school, the candidates must pass a **general admission exam**. For schools completed with matura, there are exams from Czech language and literature and mathematics. Secondary schools can also have their own form of **admission exams** – they can test the candidates' talents, language knowledge, physical fitness etc.

There are usually no admission exams to 3 year vocational schools (with the exception of schools who test the candidates' talents). Students' acceptance is based on average school results in grade 8 and 9.

The application deadline during the **first round of the admission process is the 1st of March**. The candidate can submit max. 2 applications. The application form is filled in by the student. The school can assist 9 grade students with filling in the application form, the principal then confirms the school results recorded in the application. If students finished elementary school abroad, they must submit their report cards translated to Czech.

Některé střední školy vyžadují potvrzení od lékaře o zdravotní způsobilosti ke studiu (to stojí cca 200 Kč). Výsledky 1. kola přijímacího řízení jsou známy na přelomu dubna a května.

Žáci bez dostatečné znalosti nebo bez znalosti jazyka mají nárok na úpravu podmínek konání přijímací zkoušky. K úpravě podmínek potřebují také doporučení z PPP.

Postup po přijetí na SŠ

Pokud byl uchazeč přijat ke studiu, vyzvedne si ve své základní škole tzv. **zápisový lístek** a vyplněný ho do 10 pracovních dnů od data zveřejnění výsledků přijímacího řízení zanesou na střední školu, kam byl přijat. Žáci, kteří se nehlásí přímo ze základní školy nebo chodili na ZŠ v zahraničí, požádají o zápisový lístek krajský úřad.

Odvolání proti nepřijetí

Pokud uchazeč nebyl přijat v 1. kole, může podat **odvolání**. Odvolání je nutné podat do 3 pracovních dnů ode dne obdržení písemného rozhodnutí o nepřijetí. Pokud uchazeč v 1. kole neuspěl, může si podat přihlášky v **druhých a dalších kolech přijímacího řízení**, které vypisují SŠ, kde zbyla volná místa. Počet přihlášek pak není omezen.

Poplatky a formy studia

Vzdělávání je na veřejných středních školách bezplatné, hradí se pouze učební pomůcky, školní výlety apod. Na soukromých středních školách se platí školné. Studovat lze střední školu i dálkovou formou (např. zájemci, kteří si chtějí doplnit vzdělání při zaměstnání).

Some schools also require a medical report to confirm the student's fitness to study (costs around 200 CZK). The results of the admission process are published by the end of April and the beginning of May.

Students with insufficient knowledge of Czech are eligible for adjustment of the admission exam. For this, they need a recommendation from the Pedagogical-psychological Counselling Centre.

How to proceed after admission to secondary school

If a candidate was admitted to secondary school, he/she must pick up so called **admission form**, fill it in and submit it in 10 days since the day the results of the admission process in his/her school were published. Pupils, who studied elementary school abroad, will request the admission form in the Regional Office.

Appeal against a secondary school place decision

If a candidate was not admitted, he/she can **appeal** against the decision. The appeal must be submitted in writing within three days from receiving the negative decision. If a candidate was not successful in the first round, he/she can submit applications to secondary schools which still have places during the **second, third etc.. round of the admission process**. The number of applications is unlimited.

Tuition fees and learning programs

There is no tuition fee in public secondary schools. Parents pay only for school supplies, school trips etc. There is a tuition fee in private secondary schools. It is possible to study in a distance learning program (this is suitable for people who have a job but want to pursue their education).

Vyšší odborné vzdělávání (VOŠ)

Vyšší odborné vzdělávání (VOŠ) je určeno studentům, kteří úspěšně ukončili střední školu maturitní zkouškou. VOŠ nabízí možnost dalšího zvyšování kvalifikace. Ve srovnání se studiem na vysoké škole jsou obory zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a trvají zpravidla 3 roky.

Postup s podáním přihlášek a odvoláním je obdobný jako u přihlášek na střední školu. Za podání přihlášky se platí správní poplatek ve výši 500 Kč. Studium na vyšších odborných školách je zpoplatněno – na soukromých VOŠ bývá školné vyšší. Informace o výši školného lze zjistit z webových stránek školy.

Studium na VOŠ je zakončeno **absolutoriem**, které se skládá ze zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce. Úspěšnému absolventovi je udělen titul **diplomovaný specialista**, ve zkratce DiS., uváděný za jménem.

Přehled VOŠ je na <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Vysokoškolské vzdělávání (VŠ)

Podmínkou pro studium na vysoké škole (VŠ) je úspěšné ukončení SŠ maturitní zkoušku. Za podání přihlášky se platí poplatek ve výši 500 – 650 Kč. Přihlášky se většinou dají vyplnit elektronicky – on-line formuláře spolu s informacemi o přijímacím řízení jsou na webových stránkách VŠ v sekci „informace pro uchazeče/zájemce o studium“.

Na oborech českých veřejných vysokých škol, kde probíhá výuka v češtině, se neplatí školné. Studium na soukromých vysokých školách nebo studium na veřejné vysoké škole v cizím jazyce je zpoplatněné.

Bakalářské studium trvá 3 roky a je zakončeno státní závěrečnou zkouškou a získáním titulu **bakalář**, ve zkratce Bc., psaným před jménem. **Navazující magisterské studium** je dvouleté, a zakončené státní závěrečnou zkouškou. Absolventi získají titul **magistr**, ve zkratce Mgr., nebo **inženýr**, ve zkratce Ing., který se uvádí před jménem. Překročení standardní délky studia na veřejných vysokých školách je zpoplatněno.

Přehled VŠ je na <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Further vocational education

Higher vocational schools (HVS) are designed for students who completed their secondary education and passed the matura exam. HVS offer further professional training. In comparison with universities and colleges, the HVS provide more practical education and last for three years.

The admission process is similar as in secondary schools. There is a 500 CZK fee for submitting the application. There is also a tuition fee, which is higher in private HVS. The information about the tuition fee is on each school website.

Studying in HVS is completed by passing a **final exam** from specialized subjects, foreign language and advocating a dissertation. Successful graduates are awarded a **Certified Specialist degree**, in Czech DiS., which is listed after a name.

Here is a list of Higher vocational schools:

<http://www.infoabsolvent.cz/>.

University Education (UE)

The university admission requirement is a successful secondary school graduation and a matura exam. There is an administrative fee of 500 – 650 CZK for submitting an application. The applications can be electronic – the forms and further information about the school are available on the website in the section „Admission“.

There is no tuition fee in universities if the language of instruction is Czech. There is a tuition fee in private institutions and in public schools if the language of instruction is not Czech.

Undergraduate programs take 3 years and after passing the final state exam the graduate is awarded a **Bachelor** degree (Czech abbreviation Bc.), listed before a name. Graduate programs take 2 years and after passing the final state exam the graduate is awarded a **Master** degree (Czech abbreviation Mgr.), or **engineer** (Ing.) listed also before a name. The students must pay a fee if they study longer than the standard time.

List of Universities: <http://www.infoabsolvent.cz/>.